

POSTANOWIENIE

Dnia 25 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący)

SSN Władysław Pawlak (sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku K. D. i K. D.
przy uczestnictwie B. P., M. P., M. O. i A. R.
o rozgraniczenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 25 września 2019 r.,
zażalenia wnioskodawczyni K. D.
na postanowienie Sądu Okręgowego w K.
z dnia 3 kwietnia 2019 r., sygn. akt II Ca (...),

1. oddała zażalenie,

2. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w K. na rzecz adw. S.M. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł, powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną wnioskodawczyni K. D. w postępowaniu zażaleniowym.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 16 stycznia 2019 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację wnioskodawcy K. D. od postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 29 czerwca 2018 r. Na rozprawie, podczas ogłoszenia postanowienie, był on obecny i występował również jako pełnomocnik nieobecnej na ogłoszeniu żony -

wnioskodawczyni K. D. Został pouczone o przysługujących środkach odwoławczych, w tym, o terminie złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia tego postanowienia.

W dniu 24 stycznia 2019 r. wnioskodawca w imieniu własnym złożył wniosek o sporządzenie uzasadnienia postanowienia z dnia 16 stycznia 2019 r. i jego doręczenie wraz z odpisem postanowienia. Postanowieniem z dnia 1 lutego 2019 r. Sąd Okręgowy w K. odrzucił ten wniosek jako spóźniony.

Pismem z dnia 5 marca 2019 r. wnioskodawczyni K. D. wniosła o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 16 stycznia 2019 r. i doręczenie odpisu tego postanowienia z uzasadnieniem. Złożyła również wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 16 stycznia 2019 r.

W uzasadnieniu wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej wnioskodawczyni podała, że w dniu 26 lutego 2019 r. dowiedziała się od męża o uchybieniu terminu do złożenia w jej imieniu wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 16 stycznia 2019 r. Wprawdzie była reprezentowana przez męża, gdyż ma problemy ze wzrokiem, ale nie chce i nie może odpowiadać za jego działania jako pełnomocnika, ponieważ nie jest on profesjonalistą.

Postanowieniem z dnia 3 kwietnia 2019 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił wniosek K. D. o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia z dnia 16 stycznia 2019 r. oraz odrzucił wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia z dnia 16 stycznia 2019 r.

W uzasadnieniu wyjaśnił, że strona i jej pełnomocnik mają wzajemny obowiązek starannego działania, bowiem działanie pełnomocnika jest traktowane jak działanie strony. W związku z czym, powołując się na wybrane judykaty Sądu Najwyższego stwierdził, że nie można skutecznie opierać wniosku o przywrócenie terminu do dokonania spóźnionej czynności procesowej na twierdzeniu, że zaniedbania dopuścił się pełnomocnik.

Konsekwencją oddalenia wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej było odrzucenie - jako spóźnionego - wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 16 stycznia 2019 r.

W zażaleniu wnioskodawczyni zaskarżyła postanowienie Sądu Okręgowego w części odrzucającej wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia oraz wniosła na podstawie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. o dokonanie kontroli prawidłowości orzeczenia o oddaleniu wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 16 stycznia 2019 r.

Zarzuciła naruszenie prawa procesowego, tj. art. 168 § 1 k.p.c. przez błędną wykładnię pojęcia winy w uchybieniu terminu; art. 231 k.p.c. oraz art. 233 § 1 k.p.c. przez dowolne ustalenie, że charakter jej choroby (ślepotą) oraz wiek i stan wiedzy nieprofesjonalnego pełnomocnika - wnioskodawcy K. D. - umożliwiał wnioskodawczyni podjęcie świadomych działań związanych ze złożeniem wniosku o uzasadnienie i doręczenie postanowienia Sądu Okręgowego, oraz że pełnomocnik miał możliwość i obowiązek zadbania o należyte wykonanie tej czynności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podczas rozprawy, po zamknięciu której Sąd Okręgowy wydał postanowienie o rozgraniczeniu, wnioskodawczyni była reprezentowana przez pełnomocnika procesowego. Okoliczność, że nie jest on zawodowym pełnomocnikiem jest w tej sprawie prawnie irrelevantna, o tyle, że po pierwsze, został on należycie pouczony o terminie i sposobie wniesienia skargi kasacyjnej, a w szczególności o terminie do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia tego postanowienia. Po drugie, wnioskodawczyni nie może, na uzasadnienie przyczyn niedochowania terminu do dokonania czynności procesowej, powoływać okoliczności, które jej dotyczą, w sytuacji gdy to właśnie pełnomocnik, skutecznie przez nią ustanowiony, uchybił terminowi do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia z dnia 16 stycznia 2019 r.

W orzecznictwie zostało już wyjaśnione, że stroną w rozumieniu przepisów o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej jest także pełnomocnik procesowy strony i z tego względu uchybienie czynności procesowej przez pełnomocnika nie może stanowić podstawy żądania przywrócenia terminu przez stronę, chyba że uchybienie nastąpiło wskutek okoliczności od niego niezależnych (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2000 r., I CZ 62/00, OSNC 2001, nr 1, poz. 7, z dnia 23 lipca 2002 r., II CZ 72/02, nie publ., z dnia 30 maja 2007 r., II CSK 167/07, nie publ.). W stanie faktycznym sprawy brak jest podstaw do przyjęcia, że niedochowanie przez pełnomocnika wnioskodawczyni terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 16 stycznia 2019 r. nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.

O wynagrodzeniu należnym pełnomocnikowi z urzędu orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o advokaturze (jedn. tekst: Dz. U. z 2019 r. poz. 1513, ze zm.) w zw. z § 22, § 4 ust. 1, 3, § 11 pkt 2, § 16 ust. 2 pkt 2, § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (jedn. tekst: Dz. U. z 2019 r. poz. 18).

jw